

GRAU DE TREBALL SOCIAL



Guia docent de “Programes d’Animació Sociocultural” Curs: 2014-2015

Nom de l’assignatura: Programes d’animació sociocultural

Codi: 33542

Caràcter: Optativa

Curs: 4t

Titulació: Grau Treball Social

Departament: Didàctica i Organització Escolar

Professor: Carles Monclús

Nombre de crèdits ECTS: 4,5

Unitat temporal: Quadrimestral

Tutoria: Dimarts de 9,30 a 11,30 (Facultat de CCSS)

despatx 2D02 (segon pis) Tel. 963828513

Dijous 17 a 18 h. (Facultat d’Educació)

Dep. de DOE 7é pis. Despatx D18 Extensió 83693

Correu: carles.monclus@uv.es

El professor participa en el programa de tutoria virtual

INTRODUCCIÓ

El mòdul Programes d'Animació Sociocultural és una optativa de quart curs del Grau de Treball Social. S'inclou dins de l'itinerari de Suport personal, educatiu i familiar.

Amb el títol de Treball Social es capacita el treballador/a social per intervenir en contextos socials i institucionals a través de l'assistència, la mediació, els processos d'ajuda, l'educació, la defensa, la negociació en conflictes i la transformació i integració en aquests contextos.

El contingut de l'assignatura i el seu desenvolupament pretén introduir a l'alumnat en els continguts teòrico-pràctics de l'Animació Sociocultural (ASC): la seva conceptualització i fonamentació epistemològica, els àmbits o camps de treball, els destinataris i les funcions, les propostes metodològiques, els contextos d'acció, participació i comunicació, els programes i projectes, el treball de l'animador/a... Tot això des d'una concepció comprensiva, reflexiva i crítica de la realitat sociocultural i des d'una perspectiva educativa.

L'animació sociocultural aporta a l'alumnat en el Grau de Treball Social un model d'acció amb un enfocament educatiu i participatiu en que les activitats culturals i d'oci es converteixen en una poderosa ferramenta d'acció social.

El nostre objectiu fonamental serà introduir-nos en una dinàmica sistemàtica de reflexió i acció sobre els processos d'animació sociocultural en la intervenció social.

OBJECTIUS.

1. Conèixer i utilitzar adequadament la terminologia bàsica en relació a l'animació sociocultural.
2. Reflexionar sobre els conceptes d'animació i educació aplicats a l'àmbit de l'animació sociocultural.
3. Acostar-se a l'Animació Sociocultural como model d'acció que posa la participació en el centre de l'acció.
4. Analitzar els diferents paradigmes i mirades sobre l'animació sociocultural.
5. Conèixer i analitzar programes d'animació sociocultural.
6. Analitzar i reflexionar sobre diferents models de planificació i programació de projectes d'animació sociocultural.
7. Analitzar i reflexionar sobre els processos que es generen dins d'un grup.
8. Reflexionar sobre el paper dels treballadors socials com agents educadors en el marc dels projectes d'animació sociocultural.

CONTINGUTS

1. L'animació sociocultural. Caracterització i conceptualització. L'animació sociocultural com educació no formal. Els àmbits de l'animació sociocultural: l'educatiu, el social i el cultural.
2. Educació i cultura des de l'animació sociocultural.
3. Paradigmes teòrics de l'animació sociocultural.
4. La cultura i les activitats culturals com a instrument d'acció social. Models de política cultural.
5. Elaboració de projectes i programes d'animació sociocultural.
6. Anàlisi de projectes que a través de la cultura o l'oci educatiu actuen en l'àmbit social afavorint la participació i l'empoderament dels individus i les comunitats.
7. Recursos i tècniques per a la participació i el treball en grup.
8. Alguns àmbits específics: Joventut. Polítiques de joventut. Equipaments específics.
9. Alguns àmbits específics: Gent gran.
10. Alguns àmbits La infància: les activitats d'oci educatiu, ludoteques,...

5. METODOLOGIA

Es va a seguir una metodologia activa i participativa on el debat i la discussió van a formar part del treball diari. Es pretén desenvolupar una consciència crítica del treball. Entenem que en el treball dels treballadors i treballadores socials és molt important la reflexió sobre la tasca diària.

L'alumnat elaborarà en grups de 4 o 5 persones un blog on anirà fent un diari de classe on descriurà els aspectes treballats així com les seues reflexions personals sobre allò treballat a classe. En aquest blog l'alumnat també afegirà posts i reflexions sobre notícies o altres qüestions o textos que li ajuden a construir coneixements sobre els continguts de la matèria.

Individualment o en grup s'haurà d'elaborar un projecte d'animació sociocultural que es podrà exposar en classe.

En classe es plantejaran debats i dinàmiques per tal d'anar construint el coneixement i reflexionant.

Com a ferramenta de participació utilitzarem un hashtag de twitter #prascoc .

SEQÜENCIACIÓ DE LES SESSIONS

45 h. 15 sessions de dues hores + 15 h. d'una hora

AVALUACIÓ

-Pel que fa al procés d'ensenyament-aprenentatge es farà una sessió de valoració de la pràctica de l'aula al final.

Pel que fa a la qualificació de l'alumnat es ponderarà de la següent manera:

- Valoració del diari de classe i tasques obligatòries a realitzar al blog grupal: 25 % de la qualificació. Al blog caldrà que s'arregle el diari de classe però també referències a notícies relacionades amb els continguts treballats, reflexions interessants.
- Treball escrit individual o en grup 25% de la nota final: Elaboració d'un projecte d'Animació Sociocultural.
- Examen: 30 % .
- Participació (a través de twitter i oralment) i assistència a classe 20 %. Evidentment la nota es determina no només per la participació sinó pel nivell de reflexió de les intervencions.

Part voluntària

La qualificació es podrà millorar per:

- Exposició del projecte elaborat 0,5 p.
- Llegir un llibre a elegir del programa i realitzar un treball que continga un resum i un anàlisi crític (extensió entre 8 i 12 fulls) fins 0,5 p
- Organització d'una sessió o exposició d'algun tema relacionat amb els continguts de l'assignatura fins 1 p.

i en quant a criteris es tindran en compte:

Criteris Generals d'Avaluació

- a) Correcta i adequada aplicació de les categories conceptuais estudiades
- b) Exposició d'un pensament propi argumentat amb una estructura on es pugui distingir la tesi defesa i l'articulació dels arguments en que aquesta es fonamenta
- c) Coherència en l'aplicació a supòsits pràctics dels nous sabers
- d) Adequació en temps i forma de la presentació de les tasques recomanades:
 - Claredat expositiva en l'aplicació a supòsit pràctics dels nous sabers
 - Rigor al citar fonts: respecte a qualsevol dels sistemes existents per a citar fonts bibliogràfiques
 - Utilització d'un llenguatge no sexista, es a dir, un llenguatge que nombra la realitat tal i com és: en masculí i femení

Per a la segona convocatòria ordinària, caldrà lliurar tots els treballs plantejats durant el curs i superar una prova escrita sense material sobre els continguts del curs. (Amb una ponderació de 30 % els treballs i un 70% la prova)

Si algú no assisteix a classe de manera regular, ha de posar-se en contacte amb el professor doncs no és suficient amb fer l'examen. Aquest contacte ha de fer-se abans del 15 d'octubre, no val presentar-se a l'examen sense més.

5.- BIBLIOGRAFIA

- GILLET, J.C. (2006) *La animación en comunidad. Un modelo de animación socioeducativa*. Ed. Graó
- CASACUBERTA, D; RUBIO, N; SERRA, L. (COORD) (2011) *Acción cultural y desarrollo comunitario*. Ed. Graó
- MAYUGO, C; D, PÉREZ, X. I RICARD, M. (COORD) (2004) *Joves, creació i comunitat*. Col. Finestra Oberta. Fundació Jaume Bofill
- DE VITA, A. (2012) *La creación social. Relaciones y contextos para educar*. Laertes ed.
- LLENA, ASUN; PARCERISA, ARTUR; ÚCAR, XAVIER (2009) *10 ideas clave. La acción comunitaria*. Barcelona. Grao.
- SENENT, J.M. (2009): Intervención socioeducativa en grupos. Valencia. PUV.
- MAASCHELEIN, J; SIMONS, M. (eds.) (2008). *Mensajes e-ducativos desde tierra de nadie*. Barcelona: Laertes.
- MARCHIONI, M (1989) *Planificación social y organización de la comunidad. Alternativas avanzadas a la crisis*. Madrid. Editorial Popular.
- BOIX, T; VICHÉ, M. (1990) *Animación i gestión cultural*. Grup Dissabte
- PUIG, T. (1992) *Animación sociocultural, cultura y territorio*. Ed. Popular
- PUIG, T. (2004) *Se acabó la diversión. Ideas y gestión para la cultura que crea y sostiene ciudadanía*. Ed Paidós
- MONCLÚS, C. (2011) Animación sociocultural e intervención cultural en DANTAS, J.E.; DE SOUSA, M. As *Fronteiras da Animação Sociocultural*. APAP.
- MONCLÚS, C. (2006) “A intervenção em cultura. Principios que devem sustentar as políticas públicas” a Nunes, A.; De Sousa, M. *Animação, Cidadania e Participação (Actes de les 3s Jornadas Internacionais de Animação Sociocultural a Chaves)* APAP. ISBN 972-99943-0-7
- MONCLÚS, C. (2006) Article “La intervención en cultura. Principios que deben sustentar la políticas públicas” a la *Revista Licere*. Núm 9. Centro de Estudios de Lazer y la Recreación. Universidade Federal das Minas Gerais. Brasil ISSN 1516-2168
- ANDER-EGG, E. (1997) *Metodologías de acción social*. Instituto de Ciencias Sociales Aplicadas.
- ANDER-EGG, E.; AGUILAR, M^a J. (1997) *Cómo elaborar un proyecto*. Instituto de Ciencias Sociales Aplicadas.
- CEMBRANOS, F. ; MONTESINOS, D.H. ; BUSTELO, M. (1995) *La animación sociocultural : una propuesta metodológica*. Ed. Popular
- TRILLA, J. Coord. (1997) *Animación sociocultural. Teorías, programas y ámbitos*. Ariel
- ANDER-EGG, E. (1983) *Metodología y práctica de la animación sociocultural*. Caja de Ahorros de Alicante y Murcia.
- ANDER-EGG, E. (1997) *Metodología y práctica de la animación sociocultural*. Ed. Humanitas
- ANDER-EGG, E. (2000) *Metodología y práctica de la animación sociocultural*. Ed. CCS
- VICHÉ, M. (1999) *Una pedagogía de la cultura. La animación sociocultural*. Libros Certeza
- ROSELLÓ, D. (2004) *Diseño y evaluación de proyectos culturales*. Ed. Ariel
- ARIÑO, A. (1997) *Sociología de la cultura*. Ed. Ariel.
- WILLIS, P. (1998) *Cultura viva. Una recerca sobre les activitats culturals dels joves*. Diputació de Barcelona
- PUIG, T. (...) *En el bosque de la gestión relacional para la cultura de los ciudadanos*. Ajunt. de Barcelona. Dossiers Barcelona Assoc
- GUTIERREZ RUEDA, L. (1997) *Métodos para la animación sociocultural*. Editorial CCS
- MANTOVANI, A. (1996) *El teatro: un juego más*. Proexdra
- AAVV. (1998) *Taller de dramatització. Teatre*. Ed. Bromera
- GRUPO CODA (1987) *Creatividad teatral*. Ed. Alambra
- POULTER, C. (1995) *Jugar al juego*. Ñaque Editora
- BOAL, A. (2002) *Teatro del Oprimido. Juegos para actores y no actores*. Alba Ed.
- MOTOS, T; BARAÚNA, T. (2009) *De Freire a Boal. Pedagogía del oprimido. Teatro del oprimido*. Ñaque
- BOAL, A. (2004) *El arco iris del deseo. Del teatro experimental a la terapia*. Alba Ed.

IVERN, A.(1994) *¿A qué jugamos? El juego como estrategia de enseñanza y aprendizaje*. Ed. Bonum

LÓPEZ MATA LLANA, M.J.; VILLEGAS, J (1995) *Organización y animación de ludotecas*. Ed. CCS

VICHÉ, M. (2007): *La animación cibercultural: la animación sociocultural en la sociedad del conocimiento*. Zaragoza. Editorial Certeza.

BESNARD, P. (1991) *La animación sociocultural*. Barcelona. Paidós Ecuador.

FRANCIA, A. y MATA, J. (1999): *Dinámica y Técnicas de grupos*. Madrid. CCS.

FRITZEN, S. (1988): *Ejercicios prácticos de dinámica de grupos*. Santander. Sal Terrae.

ÚCAR, X. (1992): *La animación sociocultural*. Barcelona. CEAC.

VARGAS, L. BUSTILLOS, G. (1992): *Técnicas participativas para la educación popular*. Buenos Aires, Humanitas..